

El dret ha anat de la mà de la valenciana família Ballester al llarg de moltes generacions. Avui parlem amb la que és la representant de la quarta generació, la Concha Ballester, si bé ella és la primera que ha escollit aplicar els seus coneixements a l'exercici liberal, en lloc de convertir-se en registradora de la propietat, com els seus avantpassats: **"Les hipoteques eren un tema habitual a taula."** Exerceix a Tarragona, malgrat que va ser a la seva terra on es va llicenciar en dret, i va fer els seus primers passos en el món professional. Ella, però, resta importància a aquest trasllat de residència: **"És el que fan moltes dones quan es casen amb un resident a Catalunya."**

Reconeix que els seus inicis no van ser un llit de roses, precisament: **"Abans de dominar el terreny, passes per una etapa d'autèntica angouxa."** Ella, que es considera **"tímida, però no covarda"**, va tenir la **"sort de començar en un despatx de dos advocats de molt de prestigi amb un gran domini de l'ofici, José i Bernardo Colomer. Allí és on vaig aprendre tot el que sé de bo de la professió. Més enllà de les lleis i dels codis, em van ensenyar a respectar les persones i a buscar la veritat. Són coses que no es poden donar per escrit, sinó que es respiren als passadissos de l'oficina."**

És per això que denuncia la situació dels **"joves que comencen amb assumptes de torn d'ofici: suen i pregunten a tort i a dret i ho passen molt malament. Estem totalment fora del context europeu, la qual cosa em sembla una imprudència: no hi ha cap altre país de la Unió on una persona recent llicenciada sense cap coneixement pràctic pugui tenir accés fins i tot al Tribunal Suprem. Aquí l'únic requisit és col·legiar-se. Arreu d'Europa l'accés a la professió està condicionat per controls, pràctiques i tests. Aquí, en canvi, es resol el tràmit mitjançant l'escola de pràctica jurídica, que tot sovint és tan teòrica com la facultat."**

No s'acaben aquí les reivindicacions de la Concha: **"No entenc per què han de ser els col·legis d'avocats, que disposen de pocs mitjans, els que suportin l'estructura del torn d'ofici. Al meu parer, aquesta pràctica hauria d'estar finançada pel Govern i tan professionalitzada com el col·lectiu mèdic de la Seguretat Social. D'aquesta manera, tothom tindria garantida la defensa, perquè hi ha nois a qui, tot i posar-hi tota la seva bona voluntat, se'ls escapen els temes de les mans. Per què hem de parlar de defensa de primera i defensa de segona?"** Darrere d'aquesta postura només s'amaga un sol sentiment: **"Respecte humà."** Tant és així que la dona que ens acompanya, al seu despatx, defuig en general l'exercici del dret penal, perquè **"no podria dormir si un error meu significés un dia més de condemna a un acusat. Admiro profundament els penalistes, perquè es dediquen a una branca de la professió plena de tecnicismes i de matisos, ja que les condemnes es poden basar en la intencionalitat de les persones."**

No són només els casos penals que porten disgustos a advocats i clients: **"És clar que et molesta dir al client que no cobrarà els dos milions que reclamava en un plet, però tampoc no és tan greu. És molt més difícil quan hi ha sentiments en joc, com en el cas d'aquella mare que ha perdut la custòdia dels fills."** En aquest sentit, assenyala que, en general, la llei encara dóna prioritat a la mare, sobre les bases del criteri tradicional de la maternitat, **"si bé cal matisar algunes coses. En primer lloc, que els pares són tímids, és a dir, no se'ls concedeixen més custòdies perquè**

no les demanen. D'altra banda, el nou Codi penal no té en compte l'existència de mares que, tot i haver-se acordat un cert règim de visites, no deixen que l'exmarit vegi els fills." Així, ella no dóna aquesta batalla per perduda: **"El dret és tan imaginatiu com la pintura o l'arquitectura. Quan algú s'atreveix a demanar una cosa nova en un jutjat, el primer que se n'alegra és Sa Senyoria. Recordo el cas d'una dona que, com que el seu exmarit assegurava no poder-li passar la pensió, va aconseguir que aquest, per compensar-la'n, treballés al seu negoci."**

De fet, quan tenim al davant un jutge no podem oblidar que aquest és, per damunt de tot, una persona, amb el grau de subjectivitat que això comporta: **"Aquest fet forma part de la naturalesa del nostre sistema judicial. Som persones, no màquines; per tant, el jutge té el deure i el dret d'interpretar la llei fins allà on sigui interpretable."** L'arbitrarietat, però, pot **"elevator-se a l'enèsima potència. Als països que es basen en el sistema jurídic anglosaxó és freqüent que el jutge no disposi d'una llei en què inspirar-se, de manera que jutja en equitat. L'única referència de què disposa és el precedent d'altres membres del gremi que hagin actuat de la mateixa manera. Per això els jutges escollits són persones amb un reconegut prestigi d'honoradesa. Aquí, en canvi, els jutges accedeixen a la seva plaça per oposició i han d'ajustar-se a una llei."** El **"sistema de recursos"** garanteix la possibilitat de modificar les sentències. Tanmateix, **"el retard en la justícia et fa sovint decidir que no val la pena recórrer a la via judicial."** Els jutjats de Tarragona no són cap excepció de **"la tònica general de la resta d'Espanya"** pel que fa a l'agilitat.

Hem parlat de l'avui de l'advocacia; perfillem-ne ara en un paràgraf el demà. La idea de la integració europea ens porta la imatge d'avocats circulant arreu del Vell Continent. No obstant això, la Concha considera que aquesta mobilitat estarà a l'abast **"exclusivament dels grans despatxos amb estructures que els ho permetin. Qualsevol lletrat d'un petit bufet ha tingut a les mans en algun moment un cas en el qual la part contrària residia a l'estranger. Ara bé, disposar d'una sucursal oberta en un país estranger serà només possible per a uns quants dels grans."**

De la competència passem a l'intrusisme, una realitat associada a l'assessorament: **"He vist reiteradament gestors que, amb tota la bona fe, s'adventuren a redactar per als seus clients un contracte, per exemple. I és que el dret comú espanyol no exigeix la intervenció d'un advocat; les mateixes parts poden efectuar els acords que considerin convenients. Estem legitimats per fer-ho, sempre que s'ajusti a les previsions legals. En conseqüència, em sembla perfecte que qualsevol pugui decidir redactar el seu contracte amb l'ajuda del seu gestor, per exemple, sempre que aquest sigui vàlid."** Únicament es lamenta **"de les conseqüències nefastes en què la manca de professionalitat pot derivar."**

En el cas de la Concha, no podem dir que darrere l'eficient advocat hi ha una dona. Més aviat hauríem de dir que darrere la dona hi ha una gran advocada. I és que aquesta valenciana ha transpirat humanitat al llarg de tota l'entrevista: **"És molt difícil combinar una professió com aquesta, sense horari, amb el que representa tenir dos fills petits. Em sembla que és un dels actes més heroics que he dut a terme al llarg de la meua vida."** I encara li'n queden, d'anys d'heroicitat, perquè el Gonzalo i la Victoria tenen dos i sis anys, respectivament.

“No entenc per què han de ser els col·legis d’advocats, que disposen de pocs mitjans, els que suportin l’estructura del torn d’ofici”

Concha Ballester - Tarragona (Tarragonès)